

Europako ikertzaile-komunitateak EBN berrikuntzaren arloan egin behar diren erreformak azaldu ditu *Science* aldizkarian

Aitziber Cortajarena CIC biomaGUNEko zuzendari zientifikoak INPACT! ekimenean parte hartzen dihardu, 20 herrialde baino gehiagotako 120 zientzialari eta berritzailetik gora biltzen dituen sarean

Dokumentuaren proposamena da aurkikuntzatik merkaturatzera bitarteko trantsizioa erraztea, arrisku handiko ideien aldeko laguntza indartzea eta unibertsitateko ekintzaileentzako pizgarriak hobetzea

Donostia, 2026ko irailaren 25a. *Science* aldizkarian argitaratutako «Policy Forum» berri baten arabera, Europak bere aurkikuntza zientifikoak gehiagotan bihurtu ditzake teknologia, produktu eta enpresa berri, baldin eta berrikuntza finantzatzeko eta ikertzaileei laguntzeko modua aldatzen badu.

Dokumentuak [Enhancing Europe's Competitiveness by Empowering Researchers as Innovators](#) (Europaren lehiakortasuna hobetzea ikertzaileak berritzaile gisa ahaldunduz) izenburua du, eta oinarritzko ikerketatik merkaturatu arteko bidean jarraitutasuna handitzea, finantzaketa-prozedurak erraztea eta unibertsitateen barruko ekintzailetzari aitorpen handiagoa ematea proposatzen du. Dokumentuak dioenez, oztopo instituzional eta finantzario etengabeek eragotzi egiten dute bikaintasun zientifikoak bere inpaktu ekonomiko eta sozial osoa sortzea.

Azterlana egiteko ekimena **INPACT!** sarearena da; 2023an sortu zen, eta **Europako Ikerketa Eremuko 20 herrialde baino gehiagotako 120 zientzialari eta berritzailetik gora** biltzen ditu, Europako Ikerketa Kontseiluaren (ERC) laguntzen onuradunak gehienak. Sareak ikertzaileen esperientzia zuzena eta Europako finantzaketa-programen analisi ekonomikoa uztartzen ditu, ikerketa berrikuntza bihurtzeko gaitasun europarra indartu lezaketen erreformak identifikatzeko helburuarekin; haren kideen artean, [Aitziber Cortajarena](#) Ikerbasque irakaslea dago, CIC biomaGUNEko zuzendari zientifikoa.

Ikerketa eta berrikuntza lotzea

Analisia **Horizon Europe** programan zentratzen da, Europar Batasunaren 2021-2027 aldirako ikerketa- eta berrikuntza-programan. Egileek diote finantzaketa zatikatuta dagoela oraindik, eta merkaturatzeko potentziala duten aurkikuntzek hutsune administratiboak topatu ditzaketela bi ildo hauen artean: **Europako Ikerketa Kontseiluaren (ERC) Proof of Concept** laguntzak, ikertzaileei aplikazio praktikoak esploratzen laguntzen dietenak, eta **Europako Berrikuntza Kontseiluaren (EIC)** programak, garapen teknologikoa eta enpresen hazkundea babesten dituztenak.

Proposamen nagusietako bat **ERCren Proof of Concept** laguntzak EICen gobernantza-egituran integratzea da, aurkikuntza zientifikotik hasi eta garapen teknologikoraino eta merkaturatzeraino bide jarraituago bat sor dadin. Dokumentuaren arabera, ebaluazio errepikatuen kopurua murriztea, programen arteko trantsizioak erraztea eta laguntzak ikertzaileentzat eta inbertitzaileentzat aurreikusgarriagoak izatea ahalbidetu lezake horrek.

«Europak aparteko talentu zientifikoa du, baina aurkikuntzaren eta aplikazioaren artean bultzada galtzen dugu sarritan. Oztopo gutxiagoko bidea behar dugu, ideia emankorrak oinarrizko ikerketatik atera eta inpaktu ekonomikoa eta soziala sortzeko gai diren teknologia, enpresa eta soluzioetara eramateko», dio Dario Polli Politecnico di Milanoko irakasleak. «Policy Forum»aren egile nagusietako bat da.

«Policy Forum»ak, halaber, laguntza handiagoa eskatzen du **hasierako faseko arrisku handiko berrikuntzarako**. EIC Pathfinder eta Transition programen urteko finantzaketa bateratua **500 milioi euro** ingurukoa da gaur egun, eta programak kudeatzeko gaitasuna mugatua da oraindik Estatu Batuetako ikerketa aurreratuko agentzienaren aldean. Baliabideak berrikuntza disruptibora birbideratzea eta programa independenteen arduradunei proiektu emankorrak gidatzeko aginpide handiagoa ematea gomendatzen da artikuluan.

«Europa *teknologia ertainaren tranpan* harrapatuta dago: sektore helduetan espezializatuta gaude, hala nola automobilgintzan eta industria-makinerian, eta AAren eta bioteknologiaren moduko sektore aurreratuak txikiegiak dira oraindik. Europaren lehiakortasuna eta autonomia estrategikoa indartzeko, aurkikuntza zientifikotik hasi eta ideia onenen merkaturatzea finantzatu arteko prozesua berreraiki behar dugu, eta ikerketan eta berrikuntzan dihardutenei bidea eman behar diegu gaurko aurrerapenak biharko goi-teknologiako sektore bihur ditzaten», dio Giorgio Presidente Bocconi Unibertsitateko Institute for European Policymaking institutuko ikertzaileak.

Eskabide errazagoak eta finantzaketarik gabe geratzen diren proiektu bikaintzako laguntzak

Artikuluaren egileen ustez, Europako finantzaketa-eskabideek laburragoak izan beharko lukete eta zuzenago ebaluatu beharko lirateke, ideien edukari eta haren aplikazio potentzialari erreparatuta.

Finantzaketa-agentzia nazionalek urte anitzeko konpromisoak har ditzatela proposatzen dute, Europako ebaluazioa gaunditzen duten baina deialdiko aurrekontuarekin finantzatu ezin diren proiektu bikainei laguntzeko, **Bikaintasun Zigiluaren** bidez dagoeneko aplikatzen den ikuspegia zabalduz.

Unibertsitateek ikertzaileak berritzaile gisa aitortu behar dituzte

Bestalde, Europako finantzaketa erreformatzea ez dela nahikoa izango ere ohartarazten da aldizkariko artikuluan. Unibertsitateek eta teknologia-

transferentziako bulegoek, gainera, baldintzak sortu behar dituzte ikertzaileek berrikuntzan jardun ahal izan dezaten ibilbide akademikoaren eta ekintzaitzaren artean aukeratu beharrik gabe.

«Policy Forum»ak honako gomendio hauek ematen ditu: ekintzaitzari aitorpen handiagoa ematea arlo akademikoan, jabetza intelektualaren kudeaketa hobetzea eta patenteak erregistratzeko, industria-lankidetzarako eta enpresa eratorriak (spin-off) sortzeko prozesuak erraztea, bai eta mentoretzarako eta ekintzaitza-esperientziarako sarbide hobe ematea ere.

Artikuluak azpimarratzen duenez, erreforma horiek ez lituzkete berez konponduko Europaren arrisku-kapitalaren, erregulazioaren eta enpresa-hedapenaren arloko muga nagusiak. Hala ere, bertako ikerketa-oinarriak sortzen duen balio ekonomiko eta sozialaren zati handiagoa aprobetxatzen lagundu liezaioke Europari ikerketa zientifikoa, garapen teknologikoa eta ekintzaitza konektatuko lituzkeen sistema koherenteago batek.

«Aurkikuntza zientifiko gehiago merkatura iritsitako teknologia, produktu eta zerbitzu berri bihur daitezen, geure erakundeen barruan bide argiago bat izatea komeniko litzaiguke, ondo definitutako urratsak, epe aurreikusgarriak eta prozedura sinplifikatuak dituen. Prozesu osoa erraztea lagungarria izan liteke jende gehiagok ezagutza gizartearentzako soluzio bihur dezan. Sinetsita nago berrikuntzaren alde egiteak gure ibilbideei bultzada berria eman, lanari heltzen diogun modua eraldatu eta Europaren lehiakortasun globala indartzeko zeregin estrategikoa betetzeko aukera eman diezagukeela, ase gabeko gizarte-beharrei erantzuten diegun bitartean», dio Amanda Silva Brunek, Frantziako Ikerketa Zientifikoaren Zentro Nazionaleko (CNRS) ikerketa-zuzendari eta «Policy Forum»aren egile nagusietako batek.

«Ikerketa-eremak eragina duten aplikazioetara eramatea funtsezkoa da CIC biomaGUNEren xedean eta konpromisoan. Euskal Herrian baditugu ekosistema eta tresna baliotsuak prozesu hori errazteko, eta horietako batzuk nabarmendu egin dira lan honetan. Garrantzitsua da tresna horiek garatzen eta babesten jarraitzea, eta horrelako hausnarketak sustatzea, dauden oztopoak identifikatzeko eta bikaintasuneko ikerketatik berrikuntzarantz modu eraginkorragoan aurrera egiteko», adierazi du **Aitziber Cortajarena CIC biomaGUNEko zuzendari zientifikoak**.

«Policy Forum»ari buruz

Enhancing Europe's Competitiveness by Empowering Researchers as Innovators
«Policy Forum» gisa argitaratu da *Science* aldizkarian. Artikulua kanpoko parekoen ebaluaziopean egon da, eta ondorengo berrikuspenean ere egin zaio onartu aurretik.

Dokumentua **IMPACT!**-en ekimena da, hau da, esperientziak partekatzea, ikerketa merkaturatzeko oztopoak identifikatzea eta Europako ikerketa- eta berrikuntza-ekosistema indartzeko proposamenak egitea xede dituen zientzia eta berrikuntzako sare europarrarena.

Erreferentzia bibliografikoa

Amanda K. A. Silva Brun, Giorgio Presidente, Mangala Srinivas, Valentina Cauda, Alberto Fernandez-Tejada, Christine L. Mummery, Rami I. Aqeilan, Thomas Thum, Mehmet C. Onbasli, Robert Colebunders, Gianni Ciofani, Davide Iannuzzi, Marios Avraamides, João T. Barata, Romana Schirhagl, Ana Cecília A. Roque, Luana Dessbesell, Chloé Dupuis, Marco Paggi, Kerstin Kinkelin, Gerard J.J. Boink, Antonella Bongiovanni, Kevin Braeckmans, Kerem Pekkan, Lorenzo Moroni, Twan Lammers, Xiao Xiang Zhu, Adriele Prina-Mello, Carlo S. Casari, Max C. Lemme, Thomas Wolbers, Achillefs N. Kapanidis, Erdem Yörk, Jan S. Kirschke, Philipp-Leo Mengel, Giulio Cerullo, Volker Hessel, Víctor A. de la Peña O'Shea, Aitziber L. Cortajarena, Frank Kirchhoff, Harald H.H.W. Schmidt, Imre Berger, Anne Houdusse, Edgar R. Gomes, Frederic Amant, Tabet Teesalu, Joan Ballester, Juan José Vilatela, Raymond M. Schiffelers, Fabrizio d'Adda di Fagagna, Roman Jerala, Cristina Canal, Sophie Demolombe, Gaetano Gargiulo, Giovanni Volpe, Andrea C. Ferrari, Daniel Gros, Clemens Fuest, Dario Polli

Enhancing Europe's Competitiveness by Empowering Researchers as Innovators

Science

DOI: [10.1126/science.ady2388](https://doi.org/10.1126/science.ady2388)

CIC biomaGUNEri buruz

[CIC biomaGUNE](#) Biomaterialen Ikerkuntza Kooperatiboko Ikerkuntza Zentroa Basque Research and Technology Alliance ([BRTA](#)) aliantzako kide eta irabazi-asmorik gabeko ikerketa-zentro bat da, Donostian kokatua, kimikaren, biologiaren eta fisikaren arteko interfazean abangoardiako ikerkuntzan jarduten duena, arreta berezia eskainiz maila molekularreko nanoegitura biologikoen propietateen eta haien aplikazio biomedikoen azterketari. 2018an, "María de Maeztu" Bikaintasun Unitate gisa aitortu zen bikaintasun-baldintzak betetzeagatik, hau da, inpaktu eta lehiakortasun-maila handia izateagatik bere jarduera-eremuan, munduko agertoki zientifikoan.